

DOPYT A PODNIK

Prednáška 5

Odhad funkcie dopytu

- Pre správne strategické rozhodnutia musí mať podnik dobré vedomosti o svojom trhu.
 - Predpovedať pravdepodobný rast (alebo pokles) spotrebiteľského dopytu, a to v blízkej budúcnosti aj z dlhodobého hľadiska.

Odhad funkcie dopytu

- Problém získavania informácií o správaní spotrebiteľov.
⇒ Strategické rozhodnutia manažérov s nedokonalými znalosťami.

Dva spôsoby použitia informácií o spotrebiteľskom správaní:

- **Odhad funkcie dopytu**
- **Prognózovanie budúceho dopytu**

Metódy zberu údajov o spotrebiteľskom správaní.

Existujú tri všeobecné prístupy k zhromažďovaniu informácií o spotrebiteľoch.

- pozorovania správania sa trhu,
- prieskumy trhu,
- experimenty na trhu.

Pozorovania trhu

- Zhromažďovanie informácií o spotrebiteľoch z každodenných činností podniku na trhu.
 - Zhromažďovanie údajov o tom, ako sa časom menil dopyt po produkte daného podniku.

Prieskumy trhu

- Informácie získané o spotrebiteľoch, zvyčajne prostredníctvom dotazníka, ktoré pomáhajú podniku pochopiť správanie spotrebiteľov.

Presné informácie z dotazníka si vyžadujú splnenie rôznych podmienok:

- Náhodná vzorka
- Zrozumiteľnosť otázok
- Vyhýbanie sa hlavným otázkam
- Ochota respondentov
- Pravdivá odpoveď
- Stabilita dopytu

Experimenty na trhu

- Informácie získané o spotrebiteľoch za umelých alebo simulovaných podmienok.
- Metóda často používaná pri posudzovaní účinkov reklamy na spotrebiteľov.

Použitie údajov na odhad funkcie dopytu

Funkcia dopytu

- Rovnica znázorňujúca vzťah medzi dopytom po produkte a jeho hlavnými determinantami.

Všeobecná forma funkcie dopytu

$$Q_d = f(P_T; T; P_{S1}, P_{S2} \dots P_{Sn}; P_{K1}, P_{K2} \dots P_{Km}; Y; P_{T_{t-1}}^e; U)$$

- Q_d - dopytované množstvo
- T – chute
- $P_{S1}, P_{S2} \dots P_{Sn}$ - ceny substitučných tovarov
- $P_{K1}, P_{K2} \dots P_{Km}$ - ceny komplementárnych tovarov
- Y – celkový príjem spotrebiteľa
- $P_{T_{t-1}}^e$ - očakávaná cena tovaru v budúcnosti
- U – ostatné faktory

Odhadovaná rovnica dopytu

Príklad: Distribúcia elektrickej energie

Rovnica dopytu po elektrickej energii:

$$Q_d = a + bP + cY + dP_g$$

P – cena elektrickej energie

Y – celkové príjmy spotrebiteľov

P_g – cena plynu

a, b, c, d - koeficienty

Regresná analýza

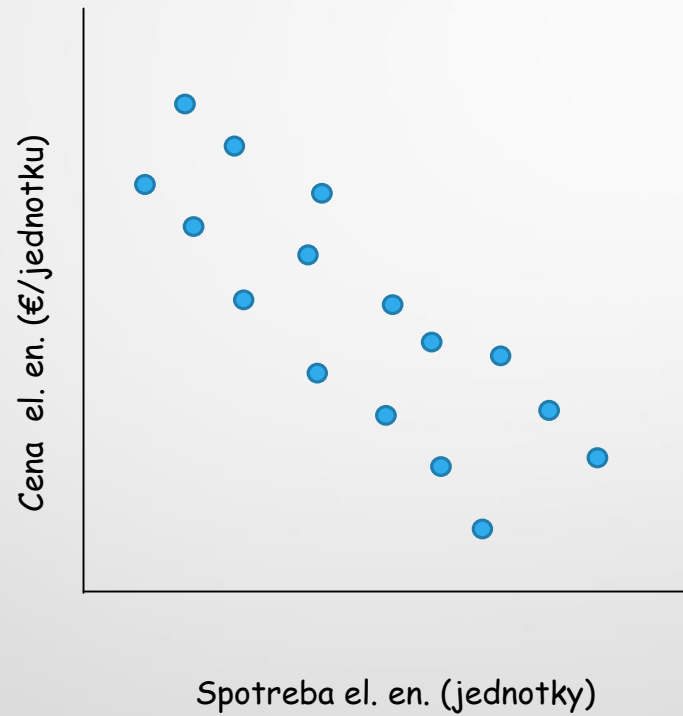
- Štatistická metóda, ktorá ukazuje, ako jedna premenná súvisí s jednou alebo viacerými inými premennými.

Dôsledok zmeny jedného determinantu - ceny

Rovnica dopytu :

$$Q_d = a + bP$$

Spotreba elektrickej energie pri rôznych cenách

Ekonometria

- Časť ekonómie, ktoré uplatňuje štatistické metódy na ekonomické údaje.

Prognózovanie dopytu

- Podniky budú chcieť predpovedať budúci dopyt za účelom ďalšieho rozhodovania.

Jednoduchá analýza časových radov

- **Časový rad** je tvorený hodnotami chronologicky usporiadanými v čase.
- Analýza časových radov zahŕňa priame premietanie minulých údajov do budúcnosti.

Rozklad časových radov

- Identifikácia rôznych prvkov časového radu
- Zložky časového radu
 - Trend
 - Sezónna zložka
 - Cyklická zložka

Ing. Zuzana Staníková, PhD.